

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2019”

**§ 1
WSTĘP**

1. Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami i dziećmi. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnętrzne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które-choć odwieczne- dopiero od kilkunastu lat istnieje w świadomości społecznej w naszym kraju i jest przedmiotem świadomych, skoordynowanych działań zaradczych.
2. **Przemoc w rodzinie nie zawsze jest łatwa do rozpoznania. Powszechnie przyjmuje się, że jest to działanie:**
 - intencjonalne i skierowane przeciwko innym członkom rodziny- co oznacza, że jest zamierzonym działaniem lub zaniechaniem mającym na celu całkowitą kontrolę nad ofiarami;
 - naruszające prawa i dobra osobiste ofiar – co oznacza, że sprawca wykorzystując swoją przewagę narusza podstawowe prawa człowieka, np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku;
 - wykorzystujące wyraźną asymetrię sił – ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy;
 - powodujące ból i cierpienie – sprawca naraża zdrowie i życie ofiar na poważne szkody, co powoduje, że ofiary mają mniejszą zdolność do samoobrony.
3. **Źródłem dysproporcji sił zazwyczaj są:**
 - wiek- np. relacja dziecko-dorosły, starsza osoba- ktoś w sile wieku;
 - płeć- zwykle kobieta jest słabsza od mężczyzny, choć zdarzają się wyjątki;
 - stan zdrowia – na ogół chory czy niepełnosprawny jest słabszy od zdrowego;
 - różne zależności- np. zależność ekonomiczna: ktoś dysponuje pieniędzmi i dyktuje warunki w rodzinie.
4. **Rodzaje przemocy**
 - przemoc fizyczna,
 - przemoc psychiczna,
 - przemoc seksualna,
 - zaniedbanie.
5. Przemoc w rodzinie nie jest czynem jednorazowym, często występuje od wielu lat i zwykle akt przemocy powtarza się. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

§ 2 PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie, oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie / tekst jedn. Dz. U z 2015r. poz 1390 z późn. zm./

§ 3 ADRESACI PROGRAMU

Program przeznaczony jest dla mieszkańców Gminy Koniecpol, doznających przemocy i stosujących przemoc, oraz profilaktycznie do środowisk zagrożonych występowaniem przemocy, w tym również do środowisk szkolnych.

§ 4 DIAGNOZA

Diagnoza występowania zjawiska przemocy na terenie Gminy Koniecpol. Działania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie koordynuje Zespół Interdyscyplinarny powołany Zarządzeniem nr 0050.88.2011 Burmistrza Miasta i Gminy Koniecpol z dnia 30 grudnia 2011r. w sprawie powołania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zmienionego Zarządzeniem nr 0050.28.12 Burmistrza Miasta i Gminy Koniecpol z dnia 12 lipca 2012r., zmienionego Zarządzeniem nr 0050.1.2013 Burmistrza Miasta i Gminy Koniecpol z dnia 2 stycznia 2013r., zmienionego Zarządzeniem nr 4/2015 Burmistrza Miasta i Gminy Koniecpol z dnia 10 lutego 2015r. w sprawie odwołania i powołania składu Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, zmienionego Zarządzeniem nr 8E/2015 Burmistrza Miasta i Gminy Koniecpol z dnia 03 marca 2015r.

W skład zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji tj:

1. Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koniecpolu
2. Komisariatu Policji w Koniecpolu
3. Samodzielnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Koniecpolu
4. Zespołu Szkół nr 2 w Koniecpolu
5. Publicznej Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Koniecpolu
6. Przedstawiciel Urzędu Miasta i Gminy Koniecpol

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie działań w/w instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności przez:

1. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie
2. podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
3. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
4. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
5. inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;

Natomiast indywidualnymi przypadkami występowania przemocy zajmują się grupy robocze zwoływane na skutek zgłoszeń i podejmowanych interwencji, w celu wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty”.

Do zadań grup roboczych należy w szczególności:

1. opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
2. monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych występowaniem przemocy;
3. dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

W 2015r. do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 45 „Niebieskich Kart-A”

Zestawienie jednostek wraz z liczbą złożonych „Niebieskich Kart” zawiera tabela nr 1
Tabela nr1

Jednostka składająca „Niebieską Kartę”	Policja	Pomoc Społeczna	Oświata	GKRPA	Ochrona Zdrowia
Liczba kart	44	1	0	0	0

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Koniecpolu

Ogólna liczba założonych „Niebieskich Kart” w porównaniu z 2014 rokiem wykazuje tendencje wzrostową.

W ciągu 2015r. Zespół Interdyscyplinarny odbył 5 spotkań utworzono 10 grup roboczych. Zespół Interdyscyplinarny na podst. art.12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zgłosił 1 zawiadomienie do Prokuratury.

Poza procedurą „Niebieskiej Karty” prowadzone są działania profilaktyczno-edukacyjne w Punkcie Konsultacyjnym, w którym zatrudniony jest psychoterapeuta, certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień. Liczba osób/porad w okresie czerwiec – grudzień 2015r.

Osoby korzystające z pomocy Punktu	Osoby	Porady
Osoby uzależnione	8	21
Osoby współuzależnione (w tym DDA)	3	8
Osoby doświadczające przemocy domowej	2	8
Osoby stosujące przemoc w rodzinie	1	3
Osoby zgłaszające inne trudności emocjonalne (np. depresje, zaburzenia lekowe)	4	9
Małoletni	1	3
Ogółem:	19 osób: w tym 11 kobiet 8 mężczyzn	52 porady

Do punktu zgłaszały się: ofiary przemocy domowej, osoby współzależnione, sprawcy przemocy osoby uzależnione od alkoholu, małoletni, za zgodą rodziców

- osoby zgłaszające inne zaburzenia emocjonalne – depresja, zaburzenia lękowe, żałoba

Osoby zgłaszające się były kierowane przez:

- MGOPS w Koniecpolu ,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koniecpolu,
- osoby zgłaszające się samorzutnie,

Działalność Punktu Konsultacyjnego polegała przede wszystkim na:

-zwiększeniu dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej dla osób zgłaszających problemy emocjonalne, uzależnionych, współzależnionych; ofiar i sprawców przemocy domowej oraz DDA z terenu miasta i gminy Koniecpol

- udzieleniu pomocy psychoterapeutycznej dla ofiar przemocy domowej

-interwencji wobec osób nadużywających alkoholu, stosujących przemoc domową

-wspieraniu społeczności lokalnej w rozwiązaniu problemów alkoholowych i przemocy domowej

-kierowaniu do odpowiednich instytucji i specjalistów

-inicjowaniu procesu leczenia; motywowaniu do poddania się terapii w specjalistycznych placówkach

-udzielenie wsparcia osobom w sytuacjach kryzysowych

Ponadto przez pracowników socjalnych ośrodka pomocy społecznej realizowane są działania w formie pracy socjalnej dla osób doznających przemocy. Natomiast działania o charakterze informacyjno-interwencyjnym w zakresie pomocy dla osób doznających przemocy prowadzone są przez Gminą Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do której wpłynęło 18 wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego względem osoby podejrzanej o uzależnienie od alkoholu. Komisja w 2015r. odbyła 12 spotkań.

§ 5 WSPÓŁPRACA

W realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie współpracują następujące podmioty:

1. Powiatowe Centrum Rodzinie w Częstochowie
2. Komisariat Policji w Koniecpolu /dzielnicowi/

3. kuratorzy sądowi
4. Sąd Rejonowy w Myszkowie
5. dyrektorzy i nauczyciele pracujący w koniecpolskich szkołach
6. Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
7. GKRPA w Koniecpolu
8. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy
9. Punkt Konsultacyjny
10. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna
11. Organizacje pozarządowe

§ 6

ZAŁOŻENIA DO PROGRAMU

1. Celem ogólnym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.
2. Cele pośrednie programu to:
 - 1) wzrost zaangażowania poszczególnych podmiotów udzielających pomocy w związku z zaistnieniem problemu przemocy w środowisku lokalnym w ramach swoich kompetencji,
 - 2) wymiana informacji i skuteczne współdziałania poszczególnych podmiotów w celu ograniczenia skutków występowania przemocy,
 - 3) wzrost liczby przeszkolonych osób przygotowanych do pomagania rodzinie z problemem przemocy,
 - 4) spadek liczby przypadków przemocy,
 - 5) spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie,
 - 6) stała edukacja środowiska lokalnego nt. zjawiska przemocy i agresji poprzez: ulotki, broszury, festyny itp.
 - 7) wzrost, a potem spadek liczby osób zgłaszających się po pomoc do placówek służby zdrowia, pomocy społecznej czy policji.
3. Określa się następującą strategię i metody działania:
 - 1) zwiększenie skuteczności i dostępności terapii dla osób doznających przemocy w rodzinie,
 - 2) ochrona ofiar przemocy poprzez wsparcie: medyczne, prawne, psychologiczne i socjalne,
 - 3) budowanie skutecznych form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - 4) zamieszczanie na tablicach ogłoszeń informacji o możliwościach i miejscach uzyskania pomocy,
 - 5) systematyczne podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problemem przemocy w rodzinie,
 - 6) podnoszenie świadomości środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie,
 - 7) działania zapobiegające występowaniu różnych form przemocy, w szczególności w rodzinie oraz środowisku szkolnym.

§ 7

PODSTAWOWE ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH PROGRAMU

Lp.	Zadania do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
1	Analiza wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dotyczących uzależnienia	GKRPA	na bieżąco
2	Analiza wywiadów środowiskowych pod kątem informacji o przemocy domowej	MGOPS w Koniecpolu	na bieżąco
3	Przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchomienie procedur mających na celu powstrzymanie	-zespół interdyscyplinarny - grupy robocze	na bieżąco

	przemocy		
4	Dokumentowanie występowania przemocy domowej poprzez: notatki służbowe wynikające z obserwacji, rozmów z różnymi osobami, protokołów z rozmów z ofiarami przemocy domowej i członkami ich rodzin	-MGOPS -zespół interdyscyplinarny -grupy robocze	na bieżąco
5	Prowadzenie działań dotyczących przemocy w rodzinie – zgodnie z zapisami procedury „Niebieska Karta”	-MGOPS -zespół interdyscyplinarny -grupy robocze	na bieżąco
6	Podejmowanie działań interwencyjnych poprzez dzielnicowych lub podejmowanie innych działań prewencyjnych, w sprawach, gdzie ujawniono zagrożenia przemocą w rodzinie	Policja / dzielnicowi/	na bieżąco
7	Prowadzenie pracy terapeutycznej dla osób doznających przemocy w ramach terapii indywidualnej i grupowej/ w tym grup terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą/	-psychoterapeuta -specjalista ds. psychoterapii uzależnień w ramach działalności punktu konsultacyjnego	w oparciu o diagnozę
8	Praca terapeutyczna ze sprawcami przemocy domowej	-psychoterapeuta -specjalista ds. psychoterapii uzależnień w ramach działalności punktu konsultacyjnego	w oparciu o diagnozę
9	Motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do wzięcia udziału w kompleksowym programie korekcyjnym dla sprawców przemocy domowej	-MGOPS -zespół interdyscyplinarny -grupy robocze - psychoterapeuta -specjalista ds. psychoterapii uzależnień -współpraca z PCPR i sądem	na bieżąco
10	Realizacja projektów nakierowanych na minimalizowanie skutków występowania przemocy w rodzinie	- MGOPS - organizacje pozarządowe - Instytucje zajmujące się statutowo przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	w oparciu o diagnozę
11	Działania zapobiegające występowaniu różnych form przemocy, w szczególności w rodzinie oraz środowisku szkolnym	-MGOPS szkoły z terenu Gminy Koniecpol	na bieżąco
12	Prowadzenie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą	- organizacje pozarządowe -Instytucje zajmujące się statutowo przeciwdziałaniem przemocy	na bieżąco

		- szkoły z terenu Gminy Koniczpol -MGOPS	
13	Organizowanie skutecznych form pomocy / prawnej, psychologicznej, socjalnej/ dla osób doznających przemocy w rodzinie	- grupy robocze - psycholog, - prawnik, - pracownicy socjalni MGOPS	na bieżąco
14	Występowanie z wnioskiem do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawcz. w sprawie znęcania się nad rodziną	- GKRPA - MGOPS - oświata, -zespół interdyscyplinarny	na bieżąco
15	Odwołanie się od orzeczenia prokuratora w sprawach dotyczących przemocy w rodzinie jeżeli zapadło orzeczenie o umorzeniu postępowania, a odwołanie jest zasadne	- GKRPA - MGOPS - oświata -zespół interdyscyplinarny	na bieżąco
16	Organizowanie konferencji lub warsztatów szkoleniowych mających na celu podnoszenie wiedzy i kwalifikacji przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyka przemocy w rodzinie	- Urząd Miasta i Gminy w Koniczpolu -MGOPS - organizacje pozarządowe -instytucje zajmujące się statutowo przeciwdziałaniem przemocy	na bieżąco
17	Udział w kampaniach mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w środowisku szkolnym	-Urząd Miasta i Gminy w Koniczpolu -MGOPS -szkoły z terenu Gminy Koniczpol	na bieżąco

§ 8 FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2019 są środki finansowe budżetu Gminy Koniczpol zapisane rokrocznie w Dziale 852, Rozdziale 85205 oraz środki zewnętrzne pozyskane w ramach programów i konkursów na dofinansowanie zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ponadto, zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy będą finansowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na dany rok, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie rekomendacjami PARPA.